

CUMHURİYET DÖNEMİNDE TÜRKİYE'DE YAYIMLANMIŞ DİVANLAR ÜZERİNE II

Cumhuriyetin ilânından 1973 yılına kadar Türkiye'de yayımlanmış olan divanlar, *Cumhuriyetin 50. Yıldönümünü Anma Kitabı*'ndaki bir yazıyla topluca verilmiş ve bu divanlar kısaca tanıtılmıştır.

Anılan yazıda divanlar hakkında genel bir bilgi verildikten sonra, Cumhuriyet döneminde yayımlanmış divanlar, "divan şairleri", "mutasavvıf halk şairleri" ve "halk şairleri"nin divanları adı altında üç grupta toplanmış, bunlardan divan şairlerinin ve bazı mutasavvıf halk şairlerinin divanları tanıtılmıştır.

1973 yılından sonra da ülkemizde birçok divanın yeni yazıyla baskısı yapılmıştır. Bu divanların çoğu eleştirili baskı yöntemiyle yayımlanmıştır. Ayrıca Kültür Bakanlığı Yayınlarının çeşitli dizileri içinde çok sayıda divandan seçmeler de çıkmıştır. Bu dizilerde çıkan kitaplar, divanların bütününe kapsamadığı için bu yazıya dahil edilmemiştir.

Yukarıda değinilen yazıda, Cumhuriyet döneminde yayımlanmış divanlar, şairlerin mahlaslarına göre alfabetik olarak sıralanmış ve bu eserlerin bölümleri, şiir sayıları ile yayınlanış biçimleri hakkında bilgi verilmiştir.

Biz de bu yazıda, bir önceki çabışmada uygulanan yöntemi kullanarak, 1973 yılından sonra yayımlanmış divanları tanıtmaya çalışacağız.

AMRÎ (?-1524?) DİVANI

Dr. Mehmed Çavuşoğlu, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1979, 181 s.

Eserde "Amrî", "Divanın Düzenlenmesinde Başvurulan Yazmalar", "Başvurulan Kaynaklar ve Kısaltmalar", "Tıranskripsiyon Sistemi",

1 İsmail Ünver, "Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Yayımlanmış Divanlar Üzerine", *Cumhuriyetin 50. Yıldönümü Anma Kitabı*, DTCF Yayınları, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1974, s. 201-231.

"Kaside ve Musammatlar", "Gazeller" ve "Kıt'alar, Rubailer, Müfredler" bölümleri bulunmaktadır.

"Önsöz'de divanın hazırlanışında karşılaşılan güçlükler ve izlenen yol anlatılmıştır.

"Amrî" başlıklı kısımda şairin hayatı, şahsiyeti ve sanatı, kaynaklardan elde edilen bilgilerin ışığı altında verilmiştir.

"Divanın Düzenlenmesinde Başvurulan Yazmalar" bölümünde *Amrî Divanının* tek nüshası² ile faydalanılan şiir mecmualarının hangi kütüphanelerde buldukları, tenkitli metnin kurulmasında kullanılan kısaltmalarla birlikte gösterilmiştir.

İncelenen bölümünün sonunda "Başvurulan Kaynaklar ve Kısaltmalar" ile "Tıranskripsiyon Sistemi" kısımları yer almaktadır.

Divan metni, 1 kaside, 1 terci'-i bent, 5 murabba, kafiyesi eski harflere göre düzenlenmiş 143 gazel, 16 kıt'a, 1 rubai, 7 müfret beyti içermektedir.

GÜLÂBOĞLU MUHAMMED ASKERÎ (?-1693) DIVANI

M. Saadettin Aygen, Türkeli Matbaası, Afyon 1978, 192 s.

Hazırlayanın "Önsöz"ü ile başlayan eserde önce Gülâboğlu Muhammed Askerî'nin hayatı ve mensup olduğu Halveti tarikatı hakkında bilgi verilmiş, daha sonra şairin eserleri üzerinde durulmuş ve divanın "113'ü gazel, 97'si koşma, 18'i muhtelif manzumeden oluşan toplam 230 ilahiden" meydana geldiği bildirilmiştir.

"Askerî'nin Şiirleri" adlı kısımda, 230 şiirinin bulunduğu bildirilmesine rağmen, eserde 103 kadar şiir verilmiştir. Bu kısmı divan incelemesi, bibliyografya, lügatçe ve yanlış doğru cetveli izlemiştir.

Kitap, *Askerî Divarı*'ndan birkaç sayfanın fotokopisi, onun mezarı, evi ve köyünün fotoğrafları ile sona ermiştir.

TÂCÎ-ZÂDE CA'FER ÇELEBÎ (?-1516) DİVANI

İsmail E. Erünsal, *The Life and Works of Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi, With A Critical Edition of His Divan*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1983, CXXVII + 503 s.

² John Rylands Library (Manchester), No: 62'de kayıtlıdır.

Eserin inceleme kısmı İngilizcedir. Eser, "Özet", "Teşekkür", "Önsöz", "Kısaltmalar" ve "tçindekiler"den sonra iki bölüme ayrılmıştır.

Birinci bölüm, Ca'fer Çelebi'den bahseden kaynaklar, hayatı, eserleri, edebî kişiliği, sekiz divan yazmasının tavsifi, nüshaların şeceresi ve bibliyografya kısımlarından oluşmuştur.

İkinci bölüm, nüshalar için kullanılan kısaltmalarla³ başlamıştır. 3 terci'-i bent, 27 kaside, 1 müseddes, 254 gazel, 1 murabba, 10 kıt'a; Arapça 5 gazel, 1 müstezat (eski harflerle); Farsça 2 kaside, 1 muhammes, 1 murabba, 2 gazel çevriyazıyla verilmiş, ayrıca notlarda nüsha farkları gösterilmiştir.

•* '• '•'

CEM SULTAN (1459-1495)IN TÜRKÇE DİVANI

Dr. Halil Ersoylu, Tercüman Yayınları, İstanbul 1981, I. cilt (metin), II. ve III. cilt (sözlük), 666 s.

Eser, *Tercüman* gazetesi sahibi Kemal İhcağ'ın "1001 Temel Eseri İftiharla sunuyoruz" başlıklı yazısıyla başlamaktadır.

Metinden önce "Önsöz", "Cem Sultan'ın Hayatı ve Eserleri" ile "Kısaltmalar" kısmı bulunmaktadır.

Eserleri kısmında divanı hakkında bilgi verilirken metin tespitinde Bursa Orhan Haraççı Kütüphanesi E 6 numaradaki yazmanın esas alındığı ve gerekli hallerde Millet Kütüphanesi Ali Emiri kısmı 81'de, Süleymaniye Kütüphanesi Lala İsmail 431 ve Fatih 3794'te kayıtlı yazmalardan da faydalandığı belirtilmekte, ayrıca bu dört nüshanın tavsifi verilmektedir.

Divan metni, 1 münacat, 2 tevhit, 1 na't, 5 kaside, 1 terki-i bent, 1 terci'-i bent, eski divan düzenine göre sıralanmış 348 gazel, 1 rubai, 41 muamma ve 19 müfredi içermektedir.

Metinde eski Anadolu Türkçesinin fonetik özellikleri gösterilmiş çevriyazı ve nüsha karşılaştırması yapılmamıştır.

II. ve III. cildi oluşturan "Sözlük" bölümünde metindeki bütün kelimelerin anlamları verilmekte ve geçtikleri yerler gösterilmektedir.

3 Tenkitli metinde John Rylands Library No: 62; Darü'l-kütübi'l-Mısri No: 8796; Bibliotheque Nationael No: 576; Süleymaniye Ktp. Halet Ef. No: 148; Ayasofya Ktp. No: 3888; Staatsbibliothek, Marburg Msb. Or. Oct. 2705'te kayıtlı nüshalar kullanılmıştır.

CEM SULTAN'IN TÜRKÇE DÎVANI

Doç. Dr. Halil Ersoylu, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1989, VII + 357 s.

Eser, "Önsöz", "Giriş", "Metin", "Nüsha Farkları", "Sözlük", "Bibliyografya" ve "Tıpkı basımlar"dan oluşmuştur.

"Önsöz"de Osmanlı sultanlarının şiire verdikleri önem belirtilmiş, çalışmada nelerin yapılacağı anlatıldıktan sonra "Giriş" kısmında Cem Sultan'ın hayatı üzerinde durulmuş, metin tespitinde kullanılan üç nüsha tanıtılmış⁴ ve diğer nüshaların sadece buldukları yer ve numaralar verilmekle yetinilmiştir.

"İ.Ü. Edebiyat Fakültesinin ilgili yayınlarında ve İslam Ansiklopedisinde kullanılan transkripsiyon sistemi" ile hazırlanan tenkitli metin 3 tevhit, 3 na't, 9 kaside, 1 terki-i bent, 1 terci-i bent, kafiyesi eski divan düzenine göre sıralanmış 348 gazel, 1 rubai, 42 muamma, 18 müfretten meydana gelmektedir.

Nüsha farkları, metinden sonra ayrı bir bölüm olarak verilmiş, "Önsöz"de "... eserde geçen bütün kelimeler alınarak metindeki anlamları verilmiştir" diye belirtilen "Sözlük", "Arapça ve Farsça Unsurlar", "Bibliyografya" ve "Tıpkı basımlar" kısmı bu bölümü izlemiştir.

CEVRÎ (1595?-1654) DİVANI

Doç.Dr. Hüseyin Ayan, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum 1981, III + 399 s.

Eserin "Önsöz"ünde Cevrî hakkında kısaca bilgi verilmiş ve çalışmada izlenecek yol anlatılmıştır.

inceleme kısmı beş bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde Cevrî'nin yaşadığı devir işlenmiş, ikinci bölümde onun hayatı kaynakların imkân verdiği ölçüde değerlendirilmiş, üçüncü bölümde şairin eserleri örneklerle tanıtılmış ve ona isnat edilen eserler hakkında da kısa bilgiler verilmiştir. Bu bölümde *Çevri Divanı'nın* 38 yazmasının bulunduğu kütüphane ve numaralar dipnotta gösterilmiştir. Dördüncü bölümde Cevrî'nin *Divanı* incelenmiş ve beşinci bölümde edebî kişiliği üzerinde durulmuştur.

4 Karşılaştırmada Bursa Orhan Haraççı Ktp. E 6 (esas alınmış); Üniversite Ktp. Ty. 5547, 5474'te kayıtlı yazmalar kullanılmıştır.

Bibliyografya, metnin kurulmasında kullanılan dokuz nüshanın tavsifi⁵, kısaltmalar ve çevriyazı işaretleri metinden önceki son kısımlardır.

45 kaside, üçü Farsça 39 kıt'a, 5 terki-i bent, 2 terci'-i bent, kafiyesi eski harflere göre sıralanmış 271 gazel, 5 matla, ikisi Farsça 123 tarih, otuz yedisi Farsça 40 rubai, 7 tahmis, 8 tesdisten meydana gelen metinde eski Anadolu Türkçesi'nin fonetik özellikleri gösterilmiş, Arapça ve Farsça şiirler orijinal harflerle verilmiştir.

Eserin sonuna alfabetik sıra ile "Özel Adlar", "Yer Adları" ve "Kitap Adları" dizini eklenmiştir.

FEHÎM-Î KADÎM (1627-1647) DÎVANI

Dr. Tabir Üzgör, *Fehîm-i Kadîm Hayatı, Sanatı, Dîvân'ı ve Metnin Bugünkü Türkçesi*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1991, VI + 738 s.'

"Önsöz"le başlayan eserde Divan metninden önce Fehîm devri divan edebiyatı üzerinde kısaca durulmuş, Fehîm'in hayatı, mizacı, ve eserleri hakkında bilgi verilmiş, şairin sanatı incelenmiş, divanı tahlil edilmiş, divan nüshaları tanıtılmış ve metnin yayınında kullanılan transkripsiyon sistemi gösterilmiştir.

Divan metni dîbâce, 17 kaside, 1 terci'-i bent, 3 terki-i bent, 1 tazmin, 16 kıt'a, 293 gazel, 56 rubai, eski harflerle yazılmış Farsça 3 gazel, 2 tarih, 3 rubaiden oluşmuştur.

Eser, şahıs, kavim, yer adları, vezin, beyit'sayılarına göre şiir indeksi ve bibliyografya ile sona ermiştir.

Divan, tenkitli olarak baskıya hazırlanmıştır.

FUZÛLÎ (?-1556) DÎVANI

Prof. Kenan Akyüz—Süheyl Beken, Doç. Dr. Şedit Yüksel—Dr. Müjgan Cunbur, Akçağ Yayınları, Ankara 1990, 329 + 112 s.

Akçağ, "Zirvedeki Şiir Ustaları" adlı bir seri ile Necati, Bakî, Şeyhî, Hayalî, Yahya, Nefî, Usulî, Nedim, Fuzûlî, Nesimî, Nabî, Nailî, Ahmet Paşa ve Şeyh Galip gibi şairlerin divanlarını yayımlamayı

5 Topkapı Sarayı Müzesi (Emanet Hazinesi) 1623; Süleymaniye Ktp. Esad Ef. 2619; Hamidiye 1086; Kayseri Raşid Ef. Ktp. 1286; Nuruosmaniye Ktp. 2370; Topkapı Sarayı Müzesi (Revân) 762, 793; İstanbul Selim Ağa Ktp. 912; Üniversite Ktp. Ty. 71'de **kayıtlı nüshalardan** faydalanılmıştır.

planlamıştır. Şimdiye kadar bu seriden Fuzûlî, Usulî, Nesimî, Şeyhî ve Nailî divanları çıkmıştır.

Fuzûlî Divanı'na, Akçağ tarafından hazırlanan ve yayımlanan bütün divanlara konulan "Sunuş"la başlanmıştır. Sekizinci sayfada Fuzûlî Divanı'nın 1958⁶ yılında yapılan eleştirili baskısının esas alındığı belirtilmektedir. Daha sonra 9-329. sayfalar arasında divan metni verilmiştir.

Divan metninin 9-20. sayfalar arasındaki "Mukaddime" bölümünde divanın manzum mensur karışık "dîbâce"si; 21-128. sayfalar arasındaki "Kasideler" bölümünde 40 kaside, 1 terki-i bent, 1 terci-i bent; 129-329. sayfalar arasındaki "Gazeller" bölümünde 302 gazel, 1 müstezet, 2 terci-i bent, 2 müseddes, 3 muhammes, 2 tahmis, 3 murabba, 42 kıt'a, 72 rubai bulunmaktadır. Eserin sonunda *Fuzûlî Divanının* eski harflerle yapılmış bir baskısının tıpkıbasımı verilmiştir.

Esas alman baskı ile yeni baskı arasında şu farklılıklar vardır:

Fuzûlî Divanı üzerinde daha önce yapılan çalışmaların değerlendirildiği, metnin kurulmasında uygulanacak yöntemin anlatıldığı "Önsöz" yeni baskıya alınmamıştır.

Yeni baskının "Sunuş" kısmında bu serinin günümüz okuyucuları için yayıma hazırlandığı, bu sebeple çevriyazı işaretlerinin kullanılmadığı, nüsha farklarının verilmediği ve XVI. yüzyıl dil özelliklerinin bugünkü şekle çevrildiği belirtilmektedir. Bu baskının günümüz okuyucuları için yapılmış olması, eserin sonuna bir "Sözlük" kısmı konulmasını gerekli kıldığı halde, eserde böyle bir bölüm bulunmamaktadır.

Metinde geçen Arapça ve Farsça beyitler, mısralar, ibareler, esas alınan baskıda eski harflerle yazılıp dipnotlarda da çevirileri verilmiş olduğu halde, yeni baskıda bu kısımlar günümüz alfabesi ile verilmiş ve çevirileri de çıkarılmıştır.

Esas alınan baskının sonundaki 68 yazmanın tanıtıldığı bölüm ve şiirlerin ilk mısralarına göre yapılan fihrist yeni baskıda bulunmamaktadır.

Eserin sonuna güvenilir bir nüshanın tıpkıbasımı ekleneceğinin belirtilmesine rağmen eski harfli bir baskının tıpkıbasımı verilmiştir. Eserde tıpkıbasımın hangi baskıdan alındığını gösteren bir bilgiye de rastlanılmamıştır.

⁶ *Fuzûlî Divanı*, Haz. Prof. K. Akyüz-S. Beken, Dr. S. Yüksel, Dr. M. Cuubui, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ankara 1958, XI+ / 3/ + 573+ / 3/s.

DİVAN-I İBRAHİM HAKKI (1703-1780)

İstanbul 1977, 235 s. (Tıpkıbasım)

Eser, *İbrahim Hakkı Divanı'nın* H. 1263 tarihli baskısının tıpkıbasımıdır.

İsmail Tillevî'nin ölümüne düşürülen bir tarihle başlayan eserde düzensiz bir şekilde 1 müstezat, biri na't 10 kaside, 1 tarih, 366 gazel, 1 müseddes, 6 muhammes, 35 müfret, 6 kıt'a, 84 rubai; Arapça 4 kaside, 1 tahmis, 1 muhammes, 2 kıt'a, 1 müfret; biri muhammes, ikisi gazel, üçü mesnevi şeklinde 6 münacat, Vasl-nâme ve Aşk-nâme adlı iki mesnevi, biri İbrahim Hakkı'nın vasiyet-nâmesi 3 mesnevi, biri "pend-nâme" 2 murabba bulunmaktadır.

HALİM GİRAY (1772-1823) DİVANI

Doç. Dr. ReGep Toparlı - Doç. Dr. M. Sadi Çögenli, *Divan-ı Halim Giray*, Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayını, Erzurum 1991, 131 + 59 s.

"Önsöz"le başlayan kitapta Halim Giray hakkında yarım sayfalık bir bilgiden sonra divan metni verilmiştir.

Divan metninde baskının mukaddimesi, 1 münacat, Nazm-ı Rüya başlıklı 1 mesnevi, 1 terci'-i bent, 4 tahmis, 7 tarih, ikisi tamamlanmamış 109 gazel, 1 şarkı, 2 lügaz, 10 kıt'a, 5 müfret, Esâmî-i Lâle başlığı altında 16 beyit ve baskının hatime kısmı yer almaktadır.

Kitabın sonuna, *Halim Giray Divanı'nın* H. 1257 yılında yapılan baskısının tıpkıbasımı eklenmiştir.

HAYRETÎ (?-1534, 1535) DİVANI

Dr. Mehmed Çavuşoğlu-M. Ali Tanyeri, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1981, XXIII + 447 s.

Hazırlayanların "Sunuş"uyla başlayan eserde şairin hayatı, şahsiyeti, şairliği, çeşitli kaynaklar ve divanın incelenmesi sonucunda çıkan bilgiler ışığı altında verilmiş, tenkitli metinde kullanılan yedi nüsha kısaltmalarıyla birlikte tanıtılmış⁷ ve metnin hazırlanışında kul-

7 Kullanılan nüshalar, Millet Ktp. Ali Emîrî Ef. (M.E) 123; Süleymaniye Ktp. (Fatih) 3809, (Lala İsmail Ef.) 437, 438; Üniversite Ktp. Ty. 782; İ. Mahmud Kemal Ktp. 3564'te kayıtlıdır.

lanılan çevriyazı işaretleri gösterilmiştir. Bu kısmın sonuna "Başvurulan Kaynaklar" başlığı altında bibliyografya eklenmiştir.

Divan metni 1 tevhit, 20 kaside, 1 terhib-i bent, 1 terci'-i bent, 1 müsebbâ, 2 müseddes, 2 tahmis, 1 muhammes, biri mersiye 24 murabba, 1 müstezat, 487 gazel, 7 kıt'adan meydana gelmiş ve metnin sonunda doğru yanlış cetveli yer almıştır.

HELÂKÎ (?-1575) DÎVANI

Dr. Mehmed Çavuşoğlu, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1982, 207 s.

Hazırlayan "Sunuş" kısmında şüara tezkirelerinde adı geçen birçok Helâkî'den divanını yayımladığı Helâkî'nin hangisi olduğunu tespit etmiştir.

"Helâkî" bölümünde şairin hayatı, edebî şahsiyeti hakkında bilgi verilmiş, "Divanın Hazırlanmasında Başvurulan Yazmalar" başlığı altında faydalanılan mecmuaların kısaltmaları ile nerede ve hangi numaralarda kayıtlı buldukları gösterilmiş, inceleme "Kaynaklar" ve "Tıranskripsiyon Sistemi" kısımlarıyla sona ermiştir.

Metin, "Kasideler ve Musammatlar" (1 kaside, 5 kıt'a, 1 tahmis, 7 murabba), "Gazeller" (157 gazel) ve "Kıt'alar, Rubailer, Müfretler" (ikisi Farsça 12 kıt'a, üçü Farsça 5 rubai) kısımlarından oluşmuştur. Metnin sonuna kaynaklarda bulunan ve divan yazmalarında yer almayan beyitler de eklenmiştir.

AZİZ MAHMÜD HÜDÂYÎ DÎVANI

Ziver Tezeren, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1984, I. cilt (Hayatı, Şahsiyeti, Tarikati ve Eserleri), 160 s.; II. cilt (Aziz Mahmud Hüdâyî Divanı), İstanbul 1985, 265 s.

Eserin I. cildi iki bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde "Hayatı", "Tasavvufî Kişiliği", "Edebî Kişiliği", "Celvetîlik", "Şöhreti ve Tesiri", "Eserleri", "Makam ve Bestekârı veya Sadece Makamı Bilinen İlahiler"; ikinci bölümde "Belgeler", "Plânlar", "Fotoğraflar", "Notalar", "Sözlük ve Bibliyografya" kısımları yer almaktadır.

II. cilt, üç bölüme ayrılmıştır. Birinci bölüm, "Tesis Edilen Hüdâyî Divanı Hakkında Birkaç Söz" (Hüdâyî Divan'ının 40 yazmasının tespit edildiği, bunlardan Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi

kısmı 2372 numarada kayıtlı nüshanın esas alındığı ve izlenen metod anlatılmıştır), "Aziz Mahmud Hüdâyî Divanı Yazmaları" (tespit edilen 40 yazmadan 36'sının tavsifi yapılmış, yurt dışındaki kütüphanelerde bulunan 4 nüshanın nerede ve hangi numarada kayıtlı oldukları anılmıştır.); ikinci bölüm "Tevhid", "Münacat", "Nâ't", "İlahîler" (bu kısımlarda 230 adet şiir bulunmaktadır), "Kıtalar-Rubailer" (55 kıta, 2 rubai), "Arapça ve Farsça İlahi Kıta ve Müfretler" (eski harflerle verilmiş Arapça 3 şiir, 11 kıt'a, 12 müfret; Farsça 3 k'ta, 2 müfret), "Arapça Hikmetli Bazı Sözler"; üçüncü bölüm "Tesis Edilen Metinle İlgili Bazı Açıklamalar", "Sözlük", "En eski Hüdâyî Divanı'nu. Ait Bazı Örnekler", "Kıta ve Müfretlerin Vezinleri" kısımlarından meydana gelmektedir.

Metinde çevriyazı işaretleri kullanılmamasına rağmen nüsha farkları dipnotlarda gösterilmiştir. Divan metni verilirken dönemin dil özelliklerine uyulmamıştır.

İSMETİ (?-1665) DİVANI

Halûk İpekten, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları; Baylan Matbaası, Ankara 1974, 119 s.

Eserin "Önsöz"ünde İsmetî'nin hayatı ile ilgili bilgiler verilmiş kısaca *İsmeti Divanı'nın* nüshaları üzerinde durulmuştur. "Önsöz"den sonra "Kısaltmalar" listesi yer almıştır.

İsmeti Divanı'mu 14 yazma nüshasının tavsifi yapılmış ve bu nüshalardan kısaltmaları verilen dokuz yazma, metnin kuruluşunda kullanılmıştır⁸.

Çevriyazı sistemiyle verilen divan metni 1 tevhit, 1 na't, 5 kaside, 2 tarih, 113 gazel, üçü "nazm" başlığı altında 4 kıt'a, 3 rubai, ve 12 müfretten oluşmuştur.

KADI BURHANEDDİN (1334-1398) DİVANI

Prof.Dr. Muharrem Ergin, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1980, XVII + 543 s.

Eserin "Ön Söz"ünde Kadı Burhaneddin'in hayatı ve eseri hakkında bilgiler verilmiş, çalışmada izlenecek yol anlatılmıştır. "Ön

8 Topkapı Sarayı (Hazine Ktp.) 964/1; İstanbul Üniversitesi Ktp. Ty. 1597/ 2, 978/ 1, 2838/ 2, 391/ 3, 3966/ 4; Topkapı Sarayı (Revan Ktp.) 764/ 2, 798/ 3; Millet Ktp. (Ali Emiri Ef). 298 numaralı yazmalar kullanılmıştır.

Söz"ün sonuna "Kafiyeli Mısralarm Son Seslerine Göre Şiirlerin Sırası" başlığı ile bir dizin ve "Düzeltilmeler" kısmı eklenmiştir.

"Ön Söz"de "metin tesbitinde fazla transkripsiyon işareti kullanılmaktan kaçınarak, telaffuzu esas alan fonetik bir transkripsiyon tatbik etmekle yetindik. Kullanılan transkripsiyon işaretleri sadece ayın, hemze, h, n ve vokal-konsonant uyumu olmayan kelimelerdeki ğ, k'dan ibarettir." ifadeleriyle belirtilen çevriyazı sistemiyle hazırlanan metin, 1319 gazel, 20 rubai ve 116 tuyuğdan meydana gelmiştir.

Metindeki şiirler daha önce yayımlanmış olan tıpkıbasımın⁹ sırasına göre verilmiştir.

KUDDÛSÎ (1760-1849) DÎVANI

Mehmet Emin Eminoğlu, Ansan Matbaacılık, Ankara 1973, 368 s.

Eserin "Önsöz"ünde, Kuddûsî hakkında verilen kısa bir bilgiden sonra, divan metninin H. 1287 ile H. 1328 senelerinde iki ayrı hattat tarafından yazılan ve taş baskı yoluyla çoğaltılan iki nüshanın karşılaştırılmasıyla kurulduğu bildirilmektedir.

Metin kısmı, "Âşıkım Kendi Lisaniyla Terceme-i Hâli" başlıklı bir şiirle başlamakta ve 450 parça şiiri kapsamaktadır. Metinde çevriyazı işaretleri kullanılmamıştır.

KUDDÛSÎ DÎVANI

Fehmi Kuyumcu, Gaye Matbaacılık, Ankara 1982, 734 s.

Eser, Kuddûsî'nin hayatı, şahsiyeti ve eserleri hakkında bilgi verilen uzunca bir "Önsöz"le başlamıştır.

"Önsöz"de Kuddûsî'nin torunlarından İbrahim Eren'in oğlunda bulunan yazmanın bugünkü harflere çevrisinin yapıldığı belirtilmektedir.

Metin, 942 parça şiiri içermektedir. Metnin sonuna Kuddûsî'nin mensur Pend-nâme, Vasiyet-nâme, İcazet-nâme adlı eserleri ve 4 mektubu da eklemiştir.

Eserde bazı terimlerin ve deyimlerin açıklandığı bir "Lügatçe", "Şiirlerin konularına göre fihristi" ile "Kitap için genel ve şiirler için özel kafiye fihristi" de yer almıştır.

Eser, Şeyh Abdulkadir Geylanî'nin kasidesi ile sona ermektedir.

⁹ Kadı Burhaneddin Divanı, Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul 1943, VI + 608 s-

"Transkripsiyon Sistemi", "Günümüz Türkçesindeki Karşılıklarıyla Divançe-i Nedîm-i Kadîm", "Açıklamalı Özel Terimler ve İsimler Sözlüğü", "Summary" ve "Bibliyografya" kısımlarından oluşmaktadır.

"Nüshaların Tanıtılması" kısmında sekiz nüshanın tavsifi¹³ yapılmıştır. Daha sonra tenkitli metnin hazırlanmasında izlenen metod ve "Transkripsiyon Sistemi" verildikten sonra metne geçilmiştir.

Karşılarında beyitlerin bugünkü dile çevirilerinin verildiği metinde 4 kaside, 3 kıt'a-i kebire, 34 gazel, 7 rubai, 1 kıt'a, ikisi Farsça 14 matla, 2 muamma bulunmaktadır. Metnin sonunda özel terimlerin ve isimlerin açıklandığı bir sözlük, İngilizce bir özet ve bibliyografya yer almıştır.

Eserin sonuna ise, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Ty. No: 462 / 7'de kayıtlı yazmanın birkaç yaprağının fotoğrafı eklenmiştir.

NESİMÎ (?-1418) DİVANI

Dr. Hüseyin Ayan, Akçağ Yayınları, Ankara 1990, 437 + 132 s.

Eser, Akçağ'ın "Sunuş"u ve hazırlayanın "Önsöz"ü ile başlamıştır.

Hazırlayan, şairin hayatını "bazen kaynaklara, bazen eserine bazen de rivayetlere başvurarak" vermeye çalışmıştır. Bundan sonra Nesimî'nin edebî kişiliği incelenmiş ve bu bölüm bibliyografya ile sona ermiştir.

3 mesnevi, eski divan düzenine göre sıralanmış 455 gazel, 4 müstezat, 1 murabba, 3 terci'-i bent, 321 tuyuğdan meydana gelen metinde çevri-yazı işaretleri kullanılmamış, nüsha farkları gösterilmemiş ve eski Anadolu Türkçesinin fonetik özelliklerine uyulmamıştır. Ayrıca ne incelemenin ne de metnin sonunda *Nesimî Divanı'nın* yazma nüshaları hakkında bilgiye rastlanılmıştır.

Eser, *Nesimî Divanı'nın* H. 1260 tarihinde yapılan baskısının tıpkıbasımı ile sona ermiştir.

NEVÎ (1533-1599) DİVANI

Dr. Mertol Tulum-M. Ali Tanyeri, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1977, XX + 607 s.

13 Topkapı Sarayı Müzesi Emanet 1639/ 2; İstanbul Üniversitesi Ktp. Ty. 462/7, 5562/4, 5537/ 9; Süleymaniye Ktp. Esad Ef. 3405/ 3; A.Ü.D.T.C.F. Ktp. İsmail Saib II 3471; Halil Nihad Boztepe, *Nedim Divanı*, İkdam Matbaası, İstanbul 1338-1340, 374 s.'de bulunan nüshalardan faydalanılmıştır.

Eserin "Önsöz"ünde *NevH Divani'nva* basılmaya hazır olduğu bir sırada inceleme kısmının çalınması sebebiyle sadece metin kısmının verilebildiği, Nev'inin bütün eserleri ve çeşitli yönleriyle tanıtılacak bir incelemeyi yeniden hazırlayıp yayımlamanın kendileri için kaçınılmaz bir görev olduğu ifade edilmiştir.

"Nüsha Tavsifleri" başlıklı bölümünde *NevH Divani'-ain*. 9 yazması tenkitli metinde kullanılan kısaltmalarla birlikte tanıtılmış¹⁴ ve yazma mecmualardan nasıl faydalandığı anlatılmıştır. Bundan sonra çevri-yazı işaretleri gösterilerek metne geçilmiştir.

Divan metni, manzum mensur karışık bir "dîbâce" ile başlamakta, ikisi Farsça 52 kaside, 7 kıt'a, 1 tarih, 1 mesnevi, 4 terkeb-i bent, 1 müsemmen, 2 müseddes, 1 tesdis, biri Farsça 2 tahmis, 1 muhammes, 4 murabba, kafiyesi eski harflere göre sıralanmış 559 gazel, 82 kıta, 11 rubai, 17 müfret beyti içermektedir. Nüsha farkları dipnotlarda gösterilmiştir.

KARAMANLI NİZAMÎ DİVANI

Halûk İpekten, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Sevinç Matbaası, Ankara 1974, VI f 291 s.

"Önsöz" ve XV. yüzyılda Karaman Beyliğinin durumunu anlatan "Giriş"le başlayan eser, iki bölüme ayrılmıştır.

Birinci bölümde Nizâmî'nin hayatı, divanın incelenmesi, nazi-reçiliği, edebî kişiliği üzerinde durulmuş, daha sonra sonuç ve bibliyografya kısımları yer almıştır.

İkinci bölüm, tenkitli metinde kullanılacak kısaltmalarla başlamıştır. Bundan sonra 6 divan yazmasının¹⁵ ve kullanılan nazire mecmualarının tavsifi yapılarak metne geçilmiştir.

Eleştirili baskı yöntemiyle hazırlanan metin 11 kaside, 124 gazel, 2 murabba, 1 muhammes, 4 kıt'a, 7 müfret, Farsça 13 gazel, 22 mısra, 2 kıt'a, 21 rubai, 2 beyitten oluşmuştur.

14 Abdullah öztemiz Hacıtahiroğlu nüshası; Nuruosmaniye Ktp. 4957; Süleymaniye Ktp. Lala İsmail Ef. 447; Galata Mevlevihanesi (Divan Edebiyatı Müzesi) Ktp. 157; Topkapı Sarayı Müzesi Revan 1966, 780; İstanbul Üniversitesi Ktp. Ty. 1532, 9819, 2606'daki nüshalar karşılaştırılmıştır.

15 Karşılaştırılan nüshalar şunlardır: Atf Ef. Ktp. 2054; Süleymaniye Ktp. Hacı Mahmud Ef. 3298, 3579; Millet Ktp. Ali Emiri Ef. 451; İstanbul Üniversitesi Ktp. Ty. 9854; Topkapı Sarayı Müzesi Hazine 924.

Divanda geçen Arapça, Farsça beyit, mısra, ibare ve şiirler eski harflerle yazılmıştır.

NİYÂZÎ-İ MISRÎ (?-1694) DİVANI

Sağlam Kitabevi, Eskin Matbaası, İstanbul 1976, 344 s.

Esere Niyâzî-i Mısırî'nin hayatı verilerek başlanmıştır. Divan metni kurulurken Niyâzî-i Mısırî'nin H. 1259 tarihli baskı divanı esas olarak alınmış ve çeşitli basma ve yazma nüshalar karşılaştırılarak bazı yanlışlıklar düzeltilmiştir.

Metinde 173 parça şiir bulunmaktadır. Şiirlerin altına metinde geçen bazı önemli kelimelerin anlamları verilmiştir. Divan metninin sonuna bir "Lügatçe" eklenmiştir. Eser, şiirlerin ilk iki mısralanna göre düzenlenmiş bir "İndeks" ile sona ermiştir.

SEZÂYÎ-İ GÜLŞENÎ (1669-1737) DİVANI

Şahver Çelikoğlu, Yazı Yayıncılık, Orhan Ofset, İstanbul 1985, 277 s.

Prof. Dr. AH Alparslan'ın, Sezâyî-i Gülşenî'nin kısa biyografisini içeren "Sunuş"uyla başlayan eserde, bu kısımdan hemen sonra divana geçilmiştir.

Divan metni, 6 kaside, 1 terhib-i bent, 401 gazel, 1 muhammes, 1 tahmis, 1 müseddes, 1 tesdis, 3 tarih, kıtalarla karışık 46 rubai, 35 müfret, Niyâzî-i Mısırî'nin bir gazelinin şerhini içermektedir.

Eserde divanın yazmaları hakkında bir bilgi bulunmamaktadır. Divan metninde çevriyazı işaretleri kullanılmamış, nüsha farkları gösterilmemiştir.

Eser, Sezâyî-i Gülşenî'nin şeyhi La'lî Efendi'nin Divançesinin bugünkü harflere çevirisi ile sona ermiştir (Divançe, 28 parça şiiri kapsamaktadır).

ŞEMSEDDİN SÎVÂSÎ (1520-1597) DİVANI

Dr. Recep Toparab, Gurbet Yayınları, Sivas 1984, 184 s.

Eser "Takdim", "Önsöz", "Şairin Hayatı", "Eserleri", "Divanın İncelenmesi", "Edebî Kişiliği", "Metin", "Lügatçe", ve "Bibliyografya" bölümlerinden oluşmuştur.

Eserde, Şemsî Divanı'nın 4 yazmasının tespit edildiği ve bunlardan İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Ty. 510 numarada kayıtlı yazmanın esas alındığı belirtilmektedir.

Divanda 1 tevhit, 5 na't, 99 gazel, 4 murabba, 2 muhammes, 1 kıt'a ve 8 müfret imhmmaktadır.

ŞEYHÎ (?-1428?) DİVANI

Doç. Dr. Mustafa İsen-Doç. Dr. Cemal Kurnaz, Akçağ Yayınları, Ankara 1990, 297 + 120 s.

Akçağın "Sunuş"uyla başlayan eserde önce Şeyhî'nin hayatı, eserleri, sanatı kaynaklar ve divanın incelenmesi sonucunda elde edilen bilgilerden faydalamlı ak ortaya konulmuş, daha sonra metne geçilmiştir.

Şeyhî'nin eserleri hakkında bilgi verilirken divan metninin kurulmasında faydalanan beş yazmanın tavsifi yapılmadan buldukları yer ve numaralar anılmıştır.

Çevriyazı işaretleri kullanılmadan, nüsha farkları gösterilmeden ve döneminin dil özelliklerine uyulmadan hazırlanan metin 1 tevhit, 1 na't, 13 kaside, 2 terki-i bent, biri mersiye 3 terci'-i bent, eski divan düzenine göre sıralanmış 200 gazel ve 1 müstezattan meydana gelmiştir. Kitabın sonuna İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Ty. No: 2804'te kayıtlı yazmanın tıpkıbasımı eklenmiştir.

ABDÜLMECİD SİVÂSÎ (1564-1639) DİVANI

Dr. Recep Toparlı, Dilek Matbaası, Sivas 1984, 71 s.

Kitap "Önsöz", "Hayatı", "Eserleri", "Divanın İncelenmesi", "Edebî Kişiliği", "Divanın Nüshaları", "Bibliyografya", "Na'tler", ve "Gazeller" kısımlarından oluşmuştur.

Şeyhî mahlasıyla şiirler yazan Abdülmecid Sivâsî'nin 79 gazelden oluşan Divanı çevriyazı işaretleri kullanılmadan ve döneminin dil özelliklerine uyulmadan verilmiştir.

USÛLÎ (?-1538) HAYATI-SANATI VE DİVANI

Yrd. Doç. Dr. Mustafa İsen, Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, Erzurum 1988, XLIX + 265 s.

Eser, hazırlayanın "Önsöz"üyle başlamıştır. Daha sonra Usûlî'nin hayatı, kişiliği, şairliği hakkında bilgiler verilmiştir.

"Usûlî'nin Eseri" kısmında divanı tanıtılmış, "Nazireler" başlığı altında Usûlî'nin yazdığı ve Usûlî'ye yazılan nazireler matla beyitleriyle gösterilmiş, "Vezinler" kısmında divanda kullanılan vezinler sıralanmıştır.

"Divanda Geçen Atasözü ve Deyimler" kısmında bunların divanda geçtikleri yerler bir dizin halinde verilmiştir. "Bibliyografya" ve "Transkripsiyon Sisteminden sonra "Nüshalar" başlığında divanın sekiz yazması tenkitli metinde kullanılan kısaltmalarıyla birlikte tanıtılmıştır.¹⁶

"Tenkitli Metin" kısmı mesnevi şeklinde yazılmış 1 mi'raciye, 1 münacat, pend başlıklı 2 manzume, Yenice Şehr-engizi, biri Farsça 5 kaside, biri mersiye 2 terhib-i bent, 1 müseddes, 4 murabba, 1 var-sağı, 2 tahmis, 147 gazel ve 4 kıt'adan oluşmuştur.

USÛLÎ DİVANI

Doç. Dr. Mustafa İsen, Akçağ Yayınları, Ankara 1990, 243 ₺ 111 s.

Bu eser, yukarıda adı geçen *Usûlî Divanı* yayınından faydalanılarak basılmıştır. Aralarındaki farkları şöyle sayabiliriz:

Esas alınan baskıda bulunan "Nazireler" ve "Vezinler" kısmı, yeni baskıda kısaltılarak "Eseri" bölümüne katılmış, "Divanda Geçen Atasözü ve Deyimler" başlıklı kısım ise hiç alınmamıştır. Ayrıca *Usûlî Divanı* yazmalarının tanıtıldığı bölüm yeni baskıda nüshaların nerede ve hangi numarada kayıtlı olduklarının gösterilmesiyle geçiştirilmiştir.

Yeni baskıda yayınevının tutumu sebebiyle çevriyazı işaretleri kullanılmamış, nüsha farkları gösterilmemiş ve dönemin dil özelliklerine uyulmamıştır.

İki baskı arasındaki diğer bir fark da yeni baskının sonuna H. 1062 senesinde istinsah edilen *Usûlî Divanının* tıpkıbasımının eklenmesidir.

16 Topkapı Sarayı Müzesi Hazine Kısmı 931; Çorum İl Halk Ktp. Feyzi Paşa 2209; Millet Ktp. Ali Emiri Ef. 31; Süleymaniye Ktp. Laleli 494/ 2, Selim Ağa 446; Atatürk Üniversitesi Seyfettin özeğe Kitaplığı 510; Bibliotheque Nationale 284 numaralı yazmalar karşılaştırmıştır.

VASFÎ DİVANI

Dr. Mehmed Çavuşoğlu, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1980, 161 s.

Divanın hazırlanışında izlenen yolun anlatıldığı "Önsöz"den sonra, Vasfî'nin hayatı, şairliği kaynaklardan ve divanından çıkarılan bilgilerle ortaya konmuştur.

Metinden önce, *Vasfî Divanı'nın* kurulmasında faydalanılan şiir mecmualarının nerede ve hangi numarada kayıtlı buldukları verilmiş ve bu kısmı "Başvurulan Kaynaklar" ile "Transkripsiyon İşaretleri" izlemiştir.

9 kaside, 2 murabba, kafiyeleri eski harflere göre sıralanmış 102 gazel, 4 kıt'adan oluşan metinde çevriyazı işaretleri kullanılmış ve nüsha farkları gösterilmiştir.'

YAHYA BEY (TAŞLICALI) (?-1582) DİVANI

Dr. Mehmed Çavuşoğlu, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Edebiyat Fakültesi Matbaası, İstanbul 1977, XVI + 646 s.

Eser "İçindekiler", "Sunuş", "Nüshaların Tanıtılması", "Dîbâce", "Kasideler", "Musammatalar", "Şehr-engizler", "Gazeller", "Mukattalar", "Ekler ve Düzeltmeler", "Fotokopiler" ile "Düzeltmeler" bölümlerinden oluşmuştur.

Hazırlayan "Sunuş" kısmında, kendisini bu çabşmaya yönelten sebepleri ve eserde neler yapacağını anlatmıştır. "Nüshaların Tanıtılması" bölümünde 6 nüshanın tenkitli metinde kullanılacak kısaltmalarıyla birlikte tavsifi yapılmış¹⁷, bunların beşinde bulunmayan Sultan Mustafa mersiyesinin bulunduğu değişik mecmuaların nerede ve hangi numarada kayıtlı oldukları belirtilmiş ve bu kısımları, transkripsiyon sistemi izlemiştir.

Divan metni, manzum mensur karışık bir "dîbâce", 34 kaside, 5 terci'-i bent, 4 terki-i bent, 1 ta'şir, 4 muâşşer, 3 müseddes, 3 muhammes, 25 murabba, 3 tarih, 1 müstezat, 2 şehr-engiz, 515 gazel, 20 kıt'adan meydana gelmiştir.

"Ekler ve Düzeltmeler"de metinde geçen Arapça ve Farsça ibarelerin çevrileri verilmiş, "Gazeller" kısmına kadar olan bölümün

17 İstanbul Üniversitesi Ktp. Ty. 1302; Millet Ktp. Ali Emiri Ef. 516, 517; Edirne Selimiye Ktp. 2172; Priştine Albanolojiki Institut 81; Zagreb (Slavorum Meridionalium Academia Francisci Babinger Collecti) 71 numaralı yazmalar karşılaştırılmışlar.

basılmasından sonra bulunan bir yazmanın "Kasideler"le ilgili nüsha farkları gösterilmiş, "Fotokopiler"de 6 nüshadan ikişer varak fotokopi verilmiş ve en sonda "YanlıŞ Doğru Cetveli" yer almıştır.

YUNUS EMRE (?-1320) HAZRETLERİ HAYATI-DİVANI

M. Aziz Bolel, Eskişehir 1983, XIII + 549 + / 6 / s

Kitap, Ord. Prol. Dr. Sadi Irmak'ın "Sunu"su, hazırlayanın "Ön Yazı"sı, "Yunusla ilgili Şiirleri" ve "Yunus Emre'nin Kişiliği Üzerine" kısımlarıyla başlamaktadır.

"Hayatı" bölümünde duygularım., doğum, yetişme, ilk gezileri, Tapduk Emre ile, eserlerini oluşturduğu dönem, Yunus hakkındaki, efsaneler, menkıbeler, şiirleri üzerine duygularım, büyüyen, yücelen Yunus Emre, Yunus Emre'nin hayatında ulular, Yunus Emre'nin son yılları, ilk mezarından (merkad) türbesine kadar (resmî işlemler, bilgiler, belgeler, fotoğraflar, mezar yeri., makamı ve bu konularda söylenenler), tarihî ve edebî yapıtlarda Yunus Emre, Yunus Emre ve yabancılar kısımları yer almıştır.

"Divanı" bölümünde Yunus Emre'nin şiirlerini kolayca bulabilmek için ilk iki mısraın nereden alındıkları ve hangi sayfada bulduklarını gösteren bir fihrist verilmiştir. Divan metni, hazırlayanın özel kütüphanesinde bulunan bir nüshaya dayanmaktadır. Bu nüshada bulunmayan şiirler alındıkları yerler belirtilerek metne dahil edilmiştir. Divan, Yunus Emre'nin "Risâletü'n-nushiyye" adlı mesnevisi ile başlamakta ve 304 parça şiir içermektedir.

Divandan sonra "Yunus Emre ve Müzik" (açıklamalar, güfteler, besteler, ilahiler-nefesler), hazırlayanın "Yunus Emre Üzerine Yazıları", "Yunus Emre Üzerine Şiirleri", "Yunus Emre Hakkında TV Konuşmaları", "Lügatçe", "Kitaba Kaynak Olan Yapıtlar", "Türbesi-Makamı-Köyü-Anma Törenlerine Ait Fotoğraflar" kısımları yer almıştır.

YUNUS EMRE DIVANI

Dergâh Yayınları, I. baskı, İstanbul 1979; 2. baskı, İstanbul 1981, 491 s.

Kitap, Dergâh Yayınlarının "Sunuş"uyla başlamıştır. Burada kitabın akademik bir çalışma olmadığı ve halkın Yunus Emre'yi daha iyi anlayabilmesi için yayımlandığı belirtilmiştir. Daha sonra Yunus

Emre'nin hayatı, eseri ve edebî kişiliği hakkında bilgi verilmiştir. Divan metninden önce Yunus'un şiirlerinin kolay anlaşılabilmesi için bir "Tasavvuf" bölümü eklenmiştir.

Divan metni 390 şiiri içermektedir. Her şiirin ilk mısraının birkaç kelimesi şiire ad olarak konulmuş ve bazı kelimelerin anlamları şiirin altında açıklanmıştır.

Divandan sonra metinde geçen bazı tasavvufi istilahlar, tabirler, isimler ve kahramanlar hakkında bilgiler verilmiş ve kitap şiirlerin ilk mısralarına göre yapılmış alfabetik bir indeksle sona ermiştir.

YUNUS EMRE DİVANI

Dr. Mustafa Tatçı, Akçağ Yayınları, Ankara 1991, 273 + 150 s.

Eser, yayınevinin "Sunuş"u ve hazırlayanın "Önsöz"üyle başlanmıştır. "Önsöz" kısmında divan metninin on üç ayrı yazma nüsha ve mecmuaların karşılaştırılması neticesinde ortaya çıktığı ve Divanda 415 şiirin bulunduğu belirtildikten sonra inceleme kısmında nelerin yapıldığı "Girişte Yunus Emre'den bahseden kaynakları esas olarak ve bilhassa daha önce yaptığımız ve geniş bir araştırma ürünü olan "Yunus Emre Divanı-Metin-İnceleme, Ankara 1991 künyeli eserimize mehz olarak Yunus Emre'nin tarihî ve efsanevî kimliğini eserlerini, dilini, sanat anlayışını ana çizgileriyle kısaca inceledik" şeklinde açıklanmıştır.

Yayınevinin tutumu sebebiyle divan metninde çevriyazı işaretleri kullanılmamış, nüsha farkları gösterilmemiş ve eski Anadolu Türkçesinin fonetik özelliklerine uyulmamıştır.

Eserin sonuna *Yunus Divanının* H, 1340 tarihli baskısının tıpkı-basımı eklenmiştir.

ZATÎ (1471, 1472-1555, 1556) DİVANI¹⁸

Dr. Mehmed Çavuşoğlu-M. Ali Tanyeri, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1987, Gazeller Kısmı C. HT, 527 s.

¹⁸ Bu divanın ilk iki cildi A.N. Tarlan tarafından yayımlanmıştır, bk. Ali Nihad Tarlan, *Zatî Divanı*, Gazeller Kısmı C. I, İstanbul 1967, XXXII + 496 s.; Gazeller Kısmı C. II, İstanbul 1970, 507 s.

"ÖnsöV'de *Zâti Divanıma*. III. cildinin yayımının Ali Nihad Tarlan tarafından hazırlayanlara vasiyet edildiği, yeni bulunan bir nüshadaki farklı 8 gazelin "Ekler" başlığı altında eserin sonuna eklendiği, çalışmada Ali Nihad Tarlan'ın metodunun izlendiği bildirilmektedir.

Metin, II. cildin sonu olan "nun" harfiyle başlamış, çevriyazı işaretleri kullanılarak ve nüsha farkları gösterilerek yayımlanmıştır. Eserde eklerle beraber 821 gazel bulunmaktadır.

Bu ciltle *Zatî Divanı'nın* gazeller kısmı tamamlanmıştır.

Halit BİLTEKİN

